

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera a soudců
Vadima Hlavatého a Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **POK-Česká realitní skupina s.r.o.**, IČO 292 22 125
sídlem Jaroslavice 116, PSČ 671 28

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2020 č. j. MZP/2020/520/499

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

Shodu s prvopisem potrvrzuje: J. H.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se u zdejšího soudu domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního Inspektorátu Plzeň (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 3. 2020 sp. zn. ZN/ČIŽP/4538/2019, č. j. ČIŽP/43/2020/1430 (dále jen „správní rozhodnutí I. stupně“), kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 200 000 Kč za spáchání přestupku podle § 125a odst. 1 písm. u) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), spočívajícího v neplnění nápravných opatření č. 6) ve spojení s bodem č. 7), 8) a 10), uložených rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 15. 5. 2000 č. j. 3/OV864/00Hs pro bývalý areál SVA Holýšov v Holýšově podle § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona, a to v období od 7. 12. 2017 do 9. 12. 2019.
2. Vytýkané jednání žalobkyně má spočívat v tom, že od 7. 12. 2019 do 9. 12. 2019 neplnila nápravná opatření č. 6, 7, 8 a 10 uložená rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 15. 5. 2000 (bod č. 6 – provedení sanace kontaminovaných podzemních vod v prostoru skládky sklářských písků, prostoru výrobních celků závodu a bývalého jímacího území „U Radbuzy“ ve spojení s bodem č. 7 – stanovení koncentračních cílových limitů pro sanaci podzemní vody s konkrétními hodnotami jednotlivých polutantů; bod č. 8 – provádění monitoringu jakosti podzemní a povrchové vody v průběhu sanačních prací a minimálně po dobu dalších dvou let po ukončení sanace; bod č. 10 – vyhodnocování postupu sanačních prací včetně vyčíslení vynaložených nákladů v ročních etapových zprávách předkládaných ČIŽP vždy do 30. 1. následujícího kalendářního roku) pro bývalý areál SVA Holýšov v Holýšově podle § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona.

II.

Obsah žaloby a související vyjádření

3. Žalobkyně ve své žalobě formuluje následující žalobní body.
4. Předně žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protože žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav a neprokázal, že by žalobkyně byla v daném případě odpovědným subjektem za předmětná tvrzená protiprávní jednání. Konkrétně nebylo dle názoru žalobkyně v řízení prokázáno, že by vstoupila do práv a povinností osoby původně povinné (SVA Holýšov a.s., v likvidaci) dle rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 5. 2000 a že by byla povinna plnit nápravná opatření. Žalobkyně rovněž namítá, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil rozhodnutí správního orgánu I. stupně, když nezjistil, že tento rozhodnutí vydal na základě neplatného resp. nicotného rozhodnutí ze dne 15. 5. 2000. Popsaným jednáním žalovaného došlo k porušení § 3 správního řádu, podle kterého má správní orgán povinnost postupovat v řízení tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu.
5. Žalobkyně v žalobě odkazuje na vedené správní řízení a tam tvrzené a prokázané skutečnosti, rekapituluje stav a vznik jednotlivých úkonů týkajících se pozemků, které jsou předmětem rozhodnutí správního orgánu I. stupně (dále jen „kontaminované pozemky“) a uzavírá, že předmětné pozemky vydražila, sama je nekontaminovala, nenabyla je ani

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně dle § 27 zákona č. 138/1973 Sb., zákon o vodách, ani dle § 42 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon. K tomu žalobkyně vysvětluje, že správní orgán I. stupně byl v květnu 2000 dle § 27 odst. 1 zákona o vodách oprávněn uložit opatření k nápravě tomu, kdo porušil povinnost, a žalobkyni taková osoba není známa (jedná se o historického vlastníka kontaminovaných nemovitostí). Dále dle § 27 odst. 2 zákona o vodách lze uložit opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním právním předpise (§ 10a odst. 1 písm. h) zákona č. 91/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby). Takovou osobou je společnost SVA a.s., v likvidaci, které však nápravná opatření rozhodnutím správního orgánu I. stupně uložena nebyla. Dle § 27 odst. 3 zákona o vodách přechází uložené povinnosti na právní nástupce, což však dle názoru žalobkyně není v projednávaném případě možné, protože nedošlo k uložení povinností k nápravě dle § 27 odst. 1 nebo 2 zákona o vodách, tj. původci nebo společnosti SVA a.s., proto nemohly povinnosti přejít na právní nástupce. Žalobkyně tak uzavírá, že jediným subjektem, kterému mohlo být opatření k nápravě podle § 27 odst. 2 zákona o vodách uloženo, byla společnost SVA a.s. jako legitimní nabyvatel předmětných nemovitostí v rámci privatizace a na společnost SVA Holýšov a.s. mohla přejít nanejvýš povinnost z opatření, které bylo uloženo SVA a.s., taková situace však nikdy nenastala.

6. K jednotlivým bodům rozhodnutí správního orgánu I. stupně z 15. 5. 2000 žalobkyně uvádí, že toto rozhodnutí nebylo vydáno v souladu s platnými předpisy, proto je nezákonné, neplatné a nicotné. K tomu dodává, že jsou tak postižena právní vadou i veškerá rozhodnutí učiněná na základě tohoto rozhodnutí, tedy včetně rozhodnutí napadeného v tomto řízení a rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Dále uvádí, že tímto rozhodnutím měla být zavázána společnost SVA Holýšov a.s. a žalobkyně není právní nástupkyní této společnosti. V bodě 6) tohoto rozhodnutí bylo stanoveno časové ohraničení povinnosti provést sanaci, a to pouze termínem zahájení (od 1. 1. 2001), přitom bylo prokázáno, že 1. 4. 2001 byly společnostmi SVA Holýšov a.s. sanační práce zahájeny. V bodě 7) tohoto rozhodnutí byly stanoveny pouze cílové limity a v tomto bodě není nic, čeho by se žalobkyně mohla dopustit. K tomu dodává, že není-li sanace ukončena z důvodu přerušení rozhodnutím Ministerstva financí, není povinností žádného subjektu do doby dosažení cíle cílové limity plnit. V bodě 8) tohoto rozhodnutí byla stanovena povinnost provádět monitoring jakosti podzemní a povrchové vody v průběhu sanačních prací a minimálně po dobu 2 let po ukončení sanace. Vzhledem k tomu, že sanace byla přerušena rozhodnutím Ministerstva financí, práce neprobíhají a nebyly ani ukončeny, nelze monitoring provádět. Bodem 10) rozhodnutí bylo uloženo vyhodnocovat postup sanačních prací. Před 24. 6. 2015 (datum, od kterého je uložena pokuta) vyhodnocování sanačních prací probíhalo. Zde žalobkyně zdůrazňuje, že nebylo uloženo vyhodnocovat stav, ale postup prací, což při přerušení prací Ministerstvem financí nebylo dále možné.
7. Žalobkyně v žalobě dále namítá absenci své odpovědnosti. K tomu uvádí, že není povinnou osobou ve smyslu § 42 vodního zákona, ani ve smyslu § 27 zákona o vodách a neporušila žádnou ze svých právních povinností. Současně je žalobkyně v souladu s § 42 odst. 6 vodního zákona jako vlastník majetku, na němž závadný stav vázne, připravena strpět provedení opatření k nápravě uloženého vodoprávním úřadem. S ohledem na to, že subjektem zavázaným k plnění nápravných opatření není žalobkyně, ale Česká republika zastoupená Ministerstvem financí, která na sebe povinnost k nápravě smluvně převzala, nevznikla žalobkyni deliktní odpovědnost, na základě které by bylo možné ji přičítat

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

spáchání správního deliktu, resp. ji za něj pokutovat a ukládat jí povinnost k náhradě nákladů správního řízení.

8. Závěrem žalobkyně namítá, že žalovaný nesprávně vyhodnotil rozhodnutí správního orgánu I. stupně v částech týkajících se přerušení sanačních prací, trvání a rozšiřování kontaminace dotčené lokality, neprovádění monitoringu podzemních a povrchových vod a nedosažení koncentračních cílových limitů vybraných polutantů, když je považoval za prokázané, přestože žalobkyně v rámci správního řízení uvedla a prokázala, že tato tvrzení jsou nepravdivá. Žalobkyně poukazuje na to, že trvání a rozšiřování kontaminace může správní orgán I. stupně tvrdit pouze v případě, že takový stav prokáže a dokladuje ho adekvátními měřeními, což se v projednávaném případě nestalo. Žalobkyně rovněž zdůrazňuje, že neměla možnost ovlivnit plnění nápravných opatření, čerpání finančních prostředků a přerušení prací, když realizační smlouva byla uzavřena dne 28. 11. 2003 bez jejího účastenství mezi Fondem národního majetku ČR jako objednatelem a společností SEPA, spol. s r.o. jako zhotovitelkou. Jednalo se o Realizační smlouvu č. 01131-2003-240-S-0151/96-01-001-S00100, kterou se zhotovitelka zavázala pro objednatele provádět práce na odstranění ekologické zátěže na předmětných pozemcích a objednatel se zavázal uhradit cenu díla. Zhotovitelka tak realizovala nápravná opatření dle rozhodnutí správního orgánu I. stupně z 15. 5. 2000 a objednatel práce svým rozhodnutím přerušil. Žalobkyně dále podotýká, že správní orgán I. stupně ani žalovaný neprokázal hodnoty jednotlivých polutantů v době od 7. 12. 2017 do 9. 12. 2019 a nemůže tak tvrdit, že koncentrační cílové limity nebyly dosaženy, když ani ve správním spise se k tomuto tvrzení nenachází důkazy.
9. Z výše popsanych důvodů žalobkyně navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení.
10. Žalovaný ve svém vyjádření zdůrazňuje, že z časového hlediska se v projednávaném případě jedná o trvalý přestupek, jímž žalobkyně vyvolala protiprávní stav, který svou nečinností udržuje. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně navazuje na jeho předchozí rozhodnutí ze dne 20. 5. 2016, které bylo předmětem žaloby evidované Městským soudem v Praze pod sp. zn. 3 A 195/2016. Žalovaný vysvětluje, že předmět trvalého přestupku žalobkyně spočívá v tom, že se žalobkyně dne 29. 7. 2010 na základě příklepu v elektronické dražbě stala vlastníkem areálu bývalého SVA Holýšov, resp. pozemků dotčených projektem odstranění staré ekologické zátěže. Dle žalovaného tak sanační povinnost přešla na žalobkyni v rámci univerzální sukcese poté, co došlo ze strany žalobkyně v roce 2011 k přerušení provádění sanačních prací z důvodu vyčerpání finančních prostředků poskytnutých Českou republikou na základě smluvních ujednání s právním předchůdcem žalobkyně. Správní orgán I. stupně na přerušení reagoval prováděním opakovaných kontrol, ze kterých mimo jiné vyplynulo, že žalobkyně neplní nápravná opatření č. 6, 7, 8 a 10 uložená jeho rozhodnutím z 15. 5. 2000.
11. Pokud jde o časový úsek, za který je žalobkyně sankcionována, žalovaný upozorňuje na to, že v předchozím soudem přezkoumávaném případě se jednalo o období od 24. 6. 2015 do 7. 12. 2015 a že za udržování protiprávního stavu v období mezi 8. 12. 2015 a 6. 12. 2017 byla žalobkyně rovněž správně sankcionována.
12. K namítané nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 5. 2000 žalovaný uvádí, že toto bylo vydáno v souladu s právními předpisy, nabylo právní moci a stalo se vykonatelným. Svědčí mu tak presumpce správnosti. Nadto žalovaný poukazuje na to, že přezkoumání tohoto rozhodnutí je s ohledem na dobu uplynulou od jeho vydání

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

(cca 20 let) i v rámci mimořádných opravných prostředků vyloučeno. Pokud jde o tvrzenou nicotnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně o uložení nápravných opatření, žalovaný zdůrazňuje, že pouhá možnost, že toto bylo vydáno vůči nesprávnému subjektu, by mohla činit rozhodnutí nanejvýš nezákonným, nikoli nicotným, a to jak ve smyslu § 77 správního řádu ve znění rozhodném v době vydání žalovaného rozhodnutí, tak ve smyslu předchozího náhledu tohoto institutu zejména v rámci rozhodovací praxe správních soudů.

13. Pokud jde o otázku právního nástupnictví žalobkyně, žalovaný uvádí, že se žalobkyně stala právní nástupkyní dosavadního vlastníka (společnosti SVA Holýšov a.s.), a to v rámci singulární sukcese, když žalobkyně nabytím části nemovitého majetku předchozího vlastníka vstoupila na jeho místo ve vztahu k tomuto majetku do vlastnických práv. Dle § 42 odst. 3 vodního zákona pak přechází na sukcesora kromě množiny práv vlastnických ex lege rovněž povinnosti plynoucí z opatření k nápravě, byla-li tato uložena jeho právnímu předchůdci. V tomto kontextu zdůrazňuje, že otázku právního nástupnictví v kontextu uvedeného pravidla nelze omezit pouze na univerzální sukcesi. Žalobkyně se tak zřejmě nabytím vlastnických práv k dotčenému nemovitému majetku stala právní nástupkyní společnosti SVA Holýšov a.s. Byla-li této společnosti uložena opatření k nápravě ekologické zátěže, přešla na základě ustanovení § 42 odst. 3 vodního zákona povinnost tato opatření plnit na žalobkyni.
14. Žalovaný dále vysvětluje, že na základě smlouvy ze dne 30. 8. 1996 se Fond národního majetku ČR zavázal vůči společnosti SVA a.s. k úhradě účelně vynaložených nákladů na splnění ekologických závazků, tedy závazků plynoucích ze správních rozhodnutí vydaných k nápravě ekologických závad, přičemž společnost SVA a.s. byla povinna ekologické závazky splnit. V rámci dodatku k uvedené smlouvě ze dne 8. 8. 2003, uzavřeného mezi Fondem národního majetku ČR a novým vlastníkem areálu, společností SVA Holýšov a.s., se fond zavázal uzavřít smlouvu o dílo spočívající v provedení sanačních prací se společností SEPA spol. s r.o., přičemž SVA Holýšov a.s. vyjádřila v rámci smlouvy souhlas s tímto postupem a zaplacením ve smlouvě uvedené částky z dosud nečerpané garantované částky ve smyslu čl. II smlouvy ze dne 30. 8. 1996. Žalovaný uzavírá, že Fond národního majetku ČR (ani Ministerstvo financí) nepřevzal povinnost k plnění nápravných opatření, pouze poskytl finanční a organizační podporu, jejímž smyslem byla účelnost vynaložených finančních prostředků a účinnost postupu odstraňování ekologické zátěže. Jednalo se však pouze o účelově zaměřenou podporu při plnění povinnosti odstranění staré ekologické zátěže, samotná povinnost zůstala na straně nabyvatele zachována bez ohledu na to, zda bude zajištěna úhrada nákladů v souvislosti s plněním této povinnosti ze strany Fondu národního majetku ČR, a vyčerpáním garantované částky nedošlo k zániku povinnosti nabyvatele v sanačních pracích pokračovat. Žalovaný připomíná, že žalobkyně uzavřela dne 4. 4. 2011 s druhým z nových vlastníků části areálu SVA Holýšov a.s. smlouvu o spolupráci při realizaci ekologických závazků a zřejmě si tak svého závazku byla plně vědoma.
15. K námitkám týkajícím se samotných nápravných opatření žalovaný odkázal na své napadené rozhodnutí spolu s rozhodnutím správního orgánu I. stupně. Nadto dodává, že v rámci bodu č. 6 nápravných opatření byla stanovena povinnost provést sanaci kontaminované oblasti s termínem zahájení od 1. 4. 2001 a je tedy zřejmé, že samotné zahájení sanace nemá z hlediska naplnění smyslu nápravného opatření samo o sobě význam, a to zvláště za situace, kdy byla sanace v uvedeném termínu zahájena, avšak následně byla přerušena. V bodě č. 7 opatření byly stanoveny koncentrační cílové limity

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

hodnot jednotlivých polutantů a smyslem opatření bylo jejich dosažení, nikoliv pouhé jejich konstatování, jsou-li limity stanoveny jako cílové. Ohledně opatření pod body č. 8 a 10 nelze dle názoru žalovaného akceptovat názor žalobkyně týkající se přerušení sanačních prací jakožto důvodu k neplnění těchto nápravných opatření. Skutečnost, že opatření pod bodem č. 8 obsahuje povinnost provedení monitoringu po ukončení sanačních prací, byla žalovaným zohledněna při úvahách o výši ukládané pokuty.

16. Žalovaný uzavírá, že odpovědnosti za přestupek se žalobkyně nemůže vyhnout poukazem na smluvní ujednání mezi ním a státem, coby účastníky soukromoprávního vztahu, neboť právní úprava odpovědnosti za přestupek žalobkyně spadá do oblasti práva veřejného.
17. S ohledem na výše popsané považuje žalovaný žalobu za nedůvodnou v celém jejím rozsahu a navrhuje, aby ji soud zamítnul.

III.

Posouzení žaloby

18. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
19. Při jednání, které se u zdejšího soudu konalo dne 6. 12. 2021, žalovaný setrval na dosavadním návrhu a argumentaci. Žalobce se k jednání bez omluvy nedostavil, ač byl řádně předvolán.
20. Žaloba není důvodná.
21. Při vlastním posouzení žaloby vyšel soud z následující právní úpravy.
22. Podle § 40 odst. 2 vodního zákona ve znění účinném v době vydání správního rozhodnutí, za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.
23. Podle § 42 odst. 1 vodního zákona v rozhodném znění, k odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií (dále jen "závadný stav") uloží vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod nebo původci havárie (dále jen "původce závadného stavu"), povinnost provést opatření k nápravě závadného stavu (dále jen "opatření k nápravě"), popřípadě též opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci. Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí na jeho náklady. Pokud k havárii došlo v důsledku zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky nebo jednotek požární ochrany, nepovažují se za původce havárie, jestliže k zásahu použili přiměřených prostředků.
24. Podle § 42 odst. 2 vodního zákona v rozhodném znění, vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí uloží podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně, který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán. Takto postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním o tom uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě. Tímto způsobem postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí i v případě, existuje-li dosud původce závadného stavu.

25. Podle § 42 odst. 3 vodního zákona v rozhodném znění, povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého původci závadného stavu nebo nabyvateli majetku podle odstavce 2 přecházejí na jejich právní nástupce.
26. Podle § 125a písm. u) vodního zákona v rozhodném znění, se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b).
27. Podle § 125 odst. 2 písm. c) vodního zákona v rozhodném znění, lze za přestupek podle odstavce 1 uložit pokutu do 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle písmene b), c), e), h), o) nebo u).
28. Soud se nejprve zabýval otázkou, kdo je nositelem odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu § 125a odst. 1 písm. u) vodního zákona.
29. Určením původce ve smyslu § 42 odst. 1 vodního zákona se zabýval již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 11. 2005 č. j. 2 As 38/2005-132, v němž vyslovil, že *jako obecné pravidlo lze předpokládat, že touto osobou bude v případě skládky, z níž nedovoleně odtékají odpadní vody, obvykle vlastník těchto pozemků, tedy osoba mající z definice vlastnictví obvykle odpovědnost za následky jejím majetkem způsobené. Vlastník tak podle tohoto obecného pravidla nebude původcem pouze pro sám fakt vlastnictví pozemku, ale proto, že je to obvykle právě vlastník pozemku, kdo má nejtěsnější vztah k dějům na pozemku se odehrávajícím. Z citovaných právních vět ovšem plyne speciální pravidlo, podle něž se toto obecné pravidlo vztahující odpovědnost na vlastníka pozemků neuplatní, pokud je přítomen jiný subjekt, který má být považován za původce ve smyslu vodního zákona, neboť jeho vztah ke škodlivému následku je těsnější. Tento vztah obvykle spočívá buď v aktivní činnosti tohoto speciálním pravidlem určeného subjektu, typicky v podnikatelské činnosti, která škodlivý následek způsobila (...) nebo v jiném těsnějším vztahu, například ve vlastnictví přímo skládky tam, kde je skládka samostatnou právní věcí. Z citovaného rozhodnutí vyplývá, že odpovědnost nese primárně ten, kdo závadný stav způsobil, případně osoba, která měla ke zdroji znečištění „nejtěsnější vztah“ a nezabránila trvajícimu poškozování životního prostředí. Soud se proto dále zabýval otázkou právního nástupnictví v projednávaném případě.*
30. Ze správního spisu se podává, že pozemky sepsané insolvenčním správcem do konkurzní podstaty úpadkyně, společnosti SVA Holýšov a.s. v likvidaci, byly v internetové dražbě prodány žalobkyni, která byla zájemkyní s nejvyšší nabízenou cenou. Zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí ve prospěch žalobkyně byl učiněn ke dni 29. 7. 2010, a to k pozemkům dotčeným projektem odstranění staré ekologické zátěže (tato skutečnost není mezi účastníky sporná).
31. Soud považuje za nesporné, že se žalobkyně stala právní nástupkyní společnosti SVA Holýšov a.s. v likvidaci. Podle § 42 odst. 3 vodního zákona v rozhodném znění pak

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého původci závadného stavu nebo nabyvateli majetku přecházejí na jejich právní nástupce.

32. S ohledem na výše popsané dospěl soud k závěru, že žalobkyně je právní nástupkyní společnosti SVA Holýšov a.s., poté „v likvidaci“, nyní již vymazané z obchodního rejstříku, a že se společností SVA, a.s. (jako nabyvatelkou privatizovaného majetku), která vložila předmětné pozemky do společnosti SVA Holýšov a.s. nově vzniklé k 1. 1. 2000, uzavřela Česká republika, zastoupená Ministerstvem financí, dne 30. 8. 1996 Smlouvu týkající se ekologických závazků č. 151/96.
33. Předmětem Smlouvy č. 151/96 bylo, že *Fond národního majetku ČR se zavazuje uhradit nabyvateli (tj. společnosti SVA, a.s., Holýšov) účelně vynaložené náklady na splnění ekologických závazků z hlediska životního prostředí stanovené v projektu nápravných opatření, eventuálně v jeho dodatcích, jež se stanou jeho nedílnou součástí, přičemž jsou však tyto náklady splatné jen v případě, odsouhlasí-li Fond jejich vynaložení v souladu s vyhodnocením ekologických závazků jako účelné. Úhrada může být poskytnuta maximálně do výše základního jmění společnosti, tj. 198 035 000,- Kč. Povinností nabyvatele pak bylo splnit ekologické závazky v souladu s podmínkami stanovenými rozhodnutím příslušného správního orgánu a touto smlouvou.*
34. Soud konstatuje, že ze žádného ustanovení této smlouvy, z jejího dodatku ani z jiných smluvních dokumentů nevyplývá, že by se stát prostřednictvím Fondu národního majetku ČR, případně Ministerstva financí ČR, zavázal na své náklady odstranit ekologickou zátěž, jak tvrdí žalobkyně. Naopak je v čl. III bodě 3.3 Smlouvy č. 151/96 jednoznačně uvedeno, že *nabyvatel jako investor realizace opatření k nápravě ekologických závad odpovídá za účelnost vynaložení finančních prostředků poskytnutých Fondem na základě této smlouvy.*
35. Smlouva č. 151/96 zjevně stanoví, že sanaci ekologických závazků provede nabyvatel, který může vyhlásit výběrové řízení na výběr dodavatele opatření k nápravě, přičemž stát se zavazuje uhradit nabyvateli pouze částečně účelně vynaložené náklady dojednané ve Smlouvě č. 151/96, nikoli však zcela vynaložené, a ještě k tomu provést sanaci ekologických závazků z hlediska životního prostředí.
36. Z dodatku ke Smlouvě č. 151/96 zmiňovaného žalobkyní pouze vyplývá, že nabyvatel souhlasí s tím, aby Fond zadal provedení sanačních prací v areálu SVA Holýšov a.s. podle § 50 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, a to konkrétně společnosti SEPA (čl. II bod 2.1. Dodatku) s tím, že Fond se zavazuje uzavřít smlouvu o dílo s vybraným zhotovitelem, tj. se společností SEPA, a dále, že nabyvatel souhlasí se zaplacením výše uvedené ceny za provedení sanačních prací z dosud nevyčerpané garantované částky (čl. III bod 3.1. Dodatku).
37. Soud uzavřel, že ze žádného ujednání nevyplývá, že by stát převzal závazky žalobkyně (jako právní nástupkyně předchozího vlastníka kontaminovaných pozemků) týkající se sanačních prací v areálu SVA Holýšov.
38. Soud považuje právní posouzení žalovaného i správního orgánu I. stupně za správné a souhlasí s jeho hodnocením, jakou právní cestou nastal přechod zmíněné sanační povinnosti na žalobkyni z jejího právního předchůdce a že se tak stalo nabytím vlastnického práva k dotčeným pozemkům, jak bylo popsáno výše.
39. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného prezentovaným v napadeném rozhodnutí, podle kterého je zřejmé, že Fond (ani Ministerstvo financí) nepřevzal povinnost k plnění

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

nápravných opatření, ale pouze poskytl finanční a organizační podporu, jejímž smyslem byla účelnost vynaložených finančních prostředků a účinnost postupu odstraňování ekologické zátěže. Tato účelově zaměřená podpora při plnění povinnosti odstranění staré ekologické zátěže byla limitována především garantovanou částkou. Samotná povinnost zůstala na straně nabyvatele (žalobkyně) zachována, když k postupnému odstranění ekologické zátěže byl povinen na základě příslušných rozhodnutí správního orgánu, a to bez ohledu na to, jakým způsobem bude zajištěna úhrada nákladů v souvislosti s plněním této povinnosti ze strany Fondu nebo Ministerstva financí.

40. Nadto soud dodává, že stát ani nemohl povinnost k plnění nápravných opatření převzít, když z § 42 odst. 3 vodního zákona je zřejmé, že povinnosti vyplývající z rozhodnutí o uložení opatření k nápravě, které již bylo vydáno, přejdou ze zákona na nabyvatele předmětného majetku, a to bez dalšího.
41. Této povinnosti a odpovědnosti se žalobkyně (nabyvatelka majetku) nemůže vyhnout poukazem na smluvní ujednání mezi účastníky soukromoprávního vztahu (tj. Smlouvy č. 151/96), případně na porušení smluvních povinností ze strany druhého účastníka smlouvy. Právní úprava odpovědnosti za přestupky právnických osob či fyzických osob spadá do oblasti práva veřejného. Jejím smyslem a cílem je zajistit dodržování povinností stanovených zákonem na ochranu hodnot, na jejichž vytváření a ochraně je veřejný zájem, a postihovat protiprávní jednání, jež je v rozporu se zájmy společnosti, je společensky škodlivé nebo nebezpečné. Odpovědnosti za přestupek v oboru práva veřejného se nelze zásadně vyhnout poukazem na smluvní či jiné ujednání mezi účastníky soukromoprávního vztahu ani poukazem na porušení povinnosti ze strany jiného subjektu.
42. Soud uzavírá, že veřejnoprávní objektivní odpovědnost nemůže být smluvně založena, proto argumentace žalobkyně není důvodná. Nadto převedení takové povinnosti z výše uvedené Smlouvy č. 151/96 ani z jejího Dodatku nevyplývá.
43. Soud upozorňuje, že námitku týkající se nástupnictví žalobkyně (sukcese) při nabytí vlastnictví ke kontaminovaným pozemkům, která je svou podstatou občanskoprávní, řeší jako otázku předběžnou, a to v souladu se závěrem napadeného rozhodnutí včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Zpochybňuje-li žalobkyně uvedené nástupnictví, může je řešit cestou občanského soudního řízení.
44. Pokud jde o žalobní námitky, podle kterých žalobkyně jednotlivá opatření nemohla porušit, soud uvádí následující.
45. Z protokolu o kontrole ze dne 9. 12. 2019 se podává, že správní orgán I. stupně provedl u žalobkyně kontrolu plnění nápravných opatření. Dne 30. 10. 2019 zaslal správní orgán I. stupně žalobkyni oznámení o zahájení kontroly s žádostí o sdělení informací a jejich zdokladování, jakým způsobem sanační práce směřující k odstranění ekologické zátěže v předmětném areálu pokračovaly v období od 6. 12. 2017. Žalobkyně se vyjádřila dopisem ze dne 14. 11. 2019, ve kterém uvedla svá dřívější tvrzení, tedy že nápravná opatření je povinna konat Česká republika zastoupená Ministerstvem financí a že realizace sanačních prací, jejich řízení a financování je závazkem tohoto ministerstva a nikoliv žalobkyně. Požadované informace žalobkyně nepředložila.
46. Soud již výše uzavřel, že žalobkyně je osobou odpovědnou za plnění nápravných opatření. Z obsahu správního spisu pak vyplývá, že žalobkyně netvrdí, že by nápravná opatření plnila, naopak většinou argumentuje pouze tím, že k jejich plnění není povinna. Za situace, kdy

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

soud dospěl k závěru, že žalobkyně osobou povinnou je, je na místě sankcionovat ji za neplnění opatření, když sama netvrdí ani nedokládá, že by nápravná opatření plnila.

47. Pokud jde o samotný obsah jednotlivých bodů, pak soud uvádí, že se ztotožňuje s argumentací správního orgánu I. stupně, který ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že *trvání kontaminace na předmětné lokalitě lze považovat za zřejmý fakt, který logicky vyplývá ze skutečnosti, že sanační práce nebyly dokončeny a v kontrolovaném období od 7. 12. 2017 do 9. 12. 2019 nadále neprobíhaly.*
48. Žalobkyně namítala, že v bodě č. 6 bylo stanoveno časové ohraničení povinnosti provést sanaci, a to pouze termínem zahájení od 1. 4. 2001. Nelze souhlasit s argumentací žalobkyně, že v tomto případě k naplnění opatření postačí, že práce byly k uvedenému datu skutečně zahájeny. Cílem tohoto opatření zjevně bylo, aby byly sanační práce zahájeny, bylo v nich pokračováno a bylo jejich prostřednictvím dosaženo stanovených cílů. Výklad, který by připouštěl, že postačí prokázat pouhé zahájení prací, by vedl k absurdnímu závěru, že dne 2. 4. 2001 by již nebylo možné postihnout neplnění tohoto bodu opatření.
49. K bodu č. 7 žalobkyně namítala, že zde není nic, čeho by se mohla dopustit. Soud na tomto místě poukazuje na to, že i jednotlivé body opatření je potřeba uplatňovat v jejich vzájemné souvislosti. Bod č. 7 se obsahově váže zejména k bodům č. 6 a 8 opatření, tedy bylo stanoveno, kdy mají být sanační práce zahájeny (bod č. 6), jakých cílů má být jejich prostřednictvím dosaženo (bod č. 7) a jakým způsobem má být vyhodnocován postup prací a směřování ke stanoveným koncentračním limitům (bod č. 8). Za předpokladu, že žalobkyně vědomě neplnila opatření dle bodu č. 6 a 8 opatření, porušila v té souvislosti také bod č. 7. K namítané nemožnosti plnění opatření dle bodu č. 8 a 10 z důvodu přerušení sanace rozhodnutím Ministerstva financí soud odkazuje na argumentaci žalovaného, podle které Ministerstvo financí nebylo odpovědné za přerušení prací, ale pouze došlo k vyčerpání částky, kterou Česká republika k podpoře sanačních prací poskytla. Navzdory vyčerpání těchto prostředků bylo provádění sanačních prací na odpovědnosti žalobkyně, která v nich nepokračovala.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

50. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
51. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly a nároku na náhradu nákladů řízení se při jednání výslovně vzdal. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. prosince 2021

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.